

2019

Årsberetning

PENSJONSORDNINGEN
FOR APOTEKVIKSOMHET

Innhold

Om pensjonsordningen	side 4
Nøkkeltall	side 5
Årsberetning 2019	side 8
Resultatregnskap 2019	side 12
Noter	side 16
Revisjonsberetning	side 24
Pensjonsforpliktelser	side 26
Kapitalforvaltning	side 28
Statistikk	side 31

Om pensjonsordningen

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA) forvalter pensjonsrettigheter til ansatte i apotekene i Norge.

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet ble opprettet i 1953 og er en lovfestet, kollektiv pensjonsordning. Det vil si at apotekere og fast ansatte i apotek har rett og plikt til medlemskap i pensjonsordningen, dersom de oppfyller vilkårene.

I tillegg til ansatte ved 960 apotek, har ordningen medlemmer fra andre virksomheter som har en nær tilknytning til farmasien, og som har søkt om særskilt medlemskap.

Medlemskap i pensjonsordningen for apotekvirksomhet omfatter alderspensjon, avtalefestet pensjon (AFP) og uførepensjon. Ved dødsfall kan etterlatte ha rett til etterlattepensjon. I tillegg kan man søke om boliglån.

Administrasjon

Det er nedfelt i Lov om pensjonsordning for apotekvirksomhet at ordningen skal administreres av Statens pensjonskasse, etter instruks gitt av Arbeids- og sosialdepartementet.

Styret for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er ordningens besluttede organ. Styret ledes av administrerende direktør i Statens pensjonskasse, og har i tillegg fire styremedlemmer med personlige varamenn.

Styret oppnevnes av Arbeids- og sosialdepartementet for fire år om gangen, etter innstilling fra medlemmenes arbeidsgiver- og arbeidstakerorganisasjoner. Av de oppnevnte medlemmene skal to representere arbeidsgiverne, mens farmasøytisk og teknisk personale har én representant hver.

Styret 2019

- Leder: Finn Melbø - administrerende direktør i Statens pensjonskasse
- Kristin Juliussen – utrednings- og analysedirektør i arbeidsgiverforeningen Spekter
- Trond A. Teisberg - forhandlingssjef i Hovedorganisasjonen Virke
- Kjell Morten Aune – spesialrådgiver i Parat/Farmasiforbundet
- Greta Torbergesen - generalsekretær i Norges Farmaceutiske Forening

Nøkkeltall

Nøkkeltall 2019

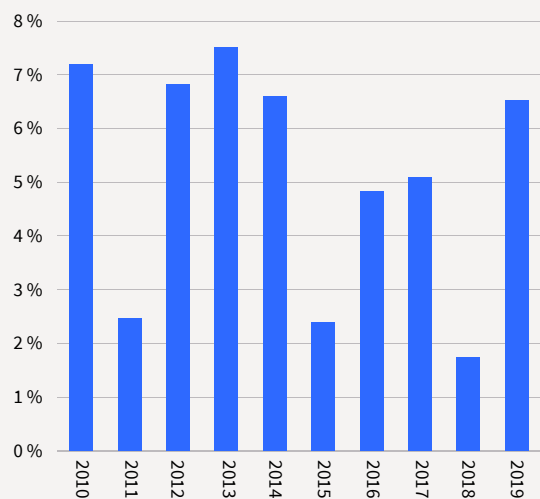
		2019	2018	2017
Kunder og medlemmer :				
Arbeidsgivere i pensjonsordningen (antall apotek)	Antall	960	934	899
Medlemmer	Antall	22 321	21 375	20 967
Yrkesaktive medlemmer*	Antall	7 812	7 527	7 704
Pensjonister*	Antall	5 739	5 517	5 338
Personer med rettigheter fra tidligere arbeidsforhold**	Antall	8 770	8 331	7 925
Tjenestepensjon : (i tusen kroner)				
Opptjente pensjonsrettigheter	Tusen kroner	8 087 737	7 656 872	7 275 090
Pensjonspremie	Tusen kroner	767 634	693 130	663 758
Utbetalt pensjoner	Tusen kroner	337 619	314 773	301 205
Kapitalforvaltning:				
Fondsmidler i ordningen	Mill. kroner	10 807	9 800	9 300
Årlig avkastning på fondsmidler (verdijustert)	Prosent	6,53	1,8	5

* Oppgitt antall er antall pr poliser. Et medlem kan ha mer en en polise. F.eks. vil et medlem som mottar delvis uførepensjon fra pensjonsordningen og arbeider delvis i aktiv stilling ha to poliser

** Arbeider ikke lenger i virksomhet tilknyttet POA, men har pensjonsrettigheter hos oss

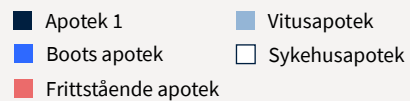
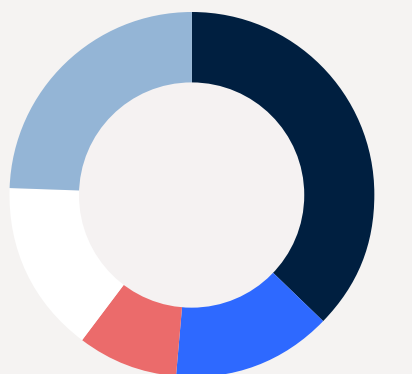
Kapitalforvaltning

Årlig avkastning

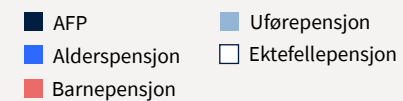
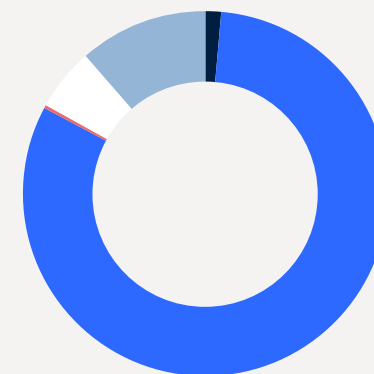
Aktive medlemmer

Antall aktive medlemmer på kjede

Pensjon

Opptjente pensjonsrettigheter

Styrets beretning

Årsberetning 2019

for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA) oppnådde i 2019 et resultat på 283 millioner kroner. Tidsvektet avkastning for totalporteføljen var på 6,5 prosent. Pensjonsordningens soliditet er styrket gjennom 2019.

Organisasjon

Pensjonsordningen administreres av Statens pensjonskasse, Oslo. Ved utgangen av 2019 har pensjonsordningen tre fast ansatte. Alle ansatte er kapitalforvaltere, og alle er menn. Den løpende oppfølgingen av ansatte skjer gjennom Statens pensjonskasse.

Det skal ikke forekomme forskjellsbehandling på grunn av kjønn, rase, alder eller etnisk bakgrunn i POA.

Styrets medlemmer oppnevnes av Arbeids- og sosialdepartementet. Styret ledes av administrerende direktør i Statens pensjonskasse. De øvrige styremedlemmene representerer Hovedorganisasjonen Virke, Arbeidsgiverforeningen Spekter, Norges Farmaceutiske Forening og Parat/Farmasiforbundet.

Styret bestod pr. 31.12.2019 av fem medlemmer, to kvinner og tre menn. Styret i pensjonsordningen har gjennom året hatt 6 styremøter og behandlet 41 saker.

Bærekraft/samfunnsansvar

Pensjonsordningen har retningslinjer for etisk ansvarlige investeringer. Retningslinjene har gjennom 2019 vært

utformet med utgangspunkt i retningslinjer for Folkestrygdofondet (Statens pensjonsfond – innland). Videre har pensjonsordningen også lagt KLPs og NBIMs lister over ekskluderte selskaper til grunn for hvilke enkelt-selskaper pensjonsordningen ikke skal investere i.

Nye retningslinjer for bærekraftige investeringer fra 2020 innebærer at for midlene som forvaltes internt legges prinsipper om aktivt eierskap samt ekskludering av selskaper til grunn. Det skal ikke investeres i selskaper som bryter med adferds- og produktkriterier fastsatt av styret. Ekskluderingskriteriene bygger i hovedsak på kriteriene for utelukkelse av selskaper fra porteføljen til Statens pensjonsfond utland (SPU). For eksterne forvaltningsmandater settes det krav om at de har eksplisitte og transparente ESG-prosesser.

Pensjonsordningen driver ikke virksomhet som påvirker det ytre miljø.

Medlemmer, inn- og utbetalinger

Ved utgangen av 2019 var ansatte ved 960 apotek medlemmer i pensjonsordningen. Dette er en økning på 26 apotek fra 2018. Pensjonsordningen omfatter også medlemmer som ikke er ansatt ved apotek, men som er ansatt i andre stillinger knyttet til farmasien. Det var i alt 7 812 aktive medlemmer og 5 739 pensjonister ved årsskiftet.

Ansatte ved apotek har pliktig medlemskap i pensjonsordningen etter nærmere bestemmelser gitt i lov om

pensjonsordning for apotekvirksomhet. Ansatte i andre stillinger knyttet til farmasien kan søke om medlemskap og kan også søke om utmelding.

Det er innbetalt i alt 723 millioner kroner i premier i 2019 mot 709 millioner kroner i 2018. Videre er det utbetalt 338 millioner kroner i pensjoner mot 315 millioner kroner i 2018. Fakturert, men ikke innbetalt premie, utgjør i alt 206 millioner kroner ved årsskiftet.

Premiesatsen var i 2019 på 18,1 prosent. Premien fordeles mellom arbeidstakere og arbeidsgivere. Arbeidstakerne har betalt en premie på 3,4 prosent av pensjonsgrunnlaget, mens arbeidsgiverne har betalt 14,7 prosent.

Pensjonene ble i 2019 regulert med utgangspunkt i en faktor på 3,07 prosent. På samme måte som i folketrygden trekkes en fast faktor på 0,75 prosent fra ved reguleringen av de fleste pensjonene. Dette ga en økning i samlet pensjon på minimum 2,30 prosent.

Finansiell risiko

Styret har vedtatt en investeringsstrategi som setter rammer for hvilken risiko som kan tas, og hvilke typer investeringer som kan foretas. Strategien innebærer at kapitalen plasseres ut fra et langsiktig perspektiv, og med moderat risiko.

Pr. 31.12.2019 var andelen aksjer, aksjefond, hedgefond og spesialfond 14 prosent av den totale kapitalen. Dette

er 3 prosentpoeng høyere enn i 2018. Investeringsstrategien og fullmaktstrukturen gir etter styrets vurdering god kontroll med forvaltningen av ordningens midler.

Porteføljen av investeringer som holdes til forfall utgjør 22 prosent av totale eiendeler ved utgangen av året. Andelen er økt med 3 prosentpoeng sammenlignet med året før. Løpende avkastning fra denne porteføljen er i overkant av 4,0 prosent.

Forsikringsrisiko

Risikostyringen på investeringssiden og risikostyringen knyttet til de forsikringstekniske avsetningene ses i sammenheng. De forsikringstekniske avsetningene er forpliktelses med lang tidshorisont. Derfor plasseres også kapitalen ut fra et langsiktig perspektiv.

Det forsikringstekniske oppgjøret for 2019 er basert på beregningsgrunnlaget K2005 med beregningsrente på 3 prosent. Det er gjort tillegg for 15 prosent sikkerhetsmargin for dødelighet i forhold til tariffen K2005. Uføreforutsetningen er basert på beregningsgrunnlaget K1963 styrket med en faktor på 2,5.

Resultat

Årets resultat viser et overskudd på 283 millioner kroner. Netto resultat knyttet til finansielle eiendeler er positivt med 654 millioner kroner. Dette inkluderer endring i urealiserte gevinster og tap. Alle aktivaklasser har gitt positive bidrag til avkastningen for 2019.

Det er avsatt urealiserte kursgevinster på 335 millioner kroner til kursreguleringsfondet i 2019. Dette har redusert resultatet i 2019 tilsvarende.

Det er bokført en økning i pensjonsforpliktelsene (premie-reserven) i 2019 på totalt 431 millioner kroner. Vekst i antall medlemmer totalt, samt lønnsøkning og regulering av løpende pensjoner bidrar til økningen i forpliktelsene.

Årets overskudd på 283 millioner kroner avsettes til annen opptjent egenkapital.

Økonomisk stilling

Pensjonsordningen har pr. 31.12.2019 en total kapital på 11 020 millioner kroner. Av totale eiendeler er ca. 68 prosent plassert i rentebærende verdipapirer, 14 prosent i aksjer, aksjefond, hedgefond og spesialfond, 12 prosent i bygninger og faste eiendommer, 1 prosent i utlån, 3 prosent i bankinnskudd, mens øvrige balanseposter utgjør 2 prosent.

Annen opptjent egenkapital utgjør 2 090 millioner kroner ved utgangen av året. Dette er en økning på 283 millioner kroner fra 2018. Pensjonsordningen har beregnet solvensmarginkrav i henhold til kravene som gjelder for private pensjonskasser. Pr. 31.12.2019 utgjør beregnet solvensmarginkrav 284 millioner kroner. Solvensmarginkravet skal dekkes innenfor annen opptjent egenkapital.

Ordningens frie egenkapital består av annen opptjent egenkapital utover solvensmarginkravet. Den frie egen-

kapitalen utgjør i alt 1 806 millioner kroner ved utgangen av 2019. Dette er nødvendig buffer for å stå imot tilfeldig risiko som ikke er dekket av premien. Bufferen tilsvarende 16,4 prosent av totalkapitalen. Til sammenligning utgjorde den frie egenkapitalen i alt 1 538 millioner kroner ved utgangen av 2018. Dette tilsvarte 15,4 prosent av totalkapitalen.

Pr. 31.12.2019 er det avsatt 758 millioner kroner i netto urealiserte kursgevinster til kursreguleringsfond. Kursreguleringsfondet er en buffer mot eventuelle fremtidige kursfall.

Bufferkapitalen styrket seg gjennom 2019. Avkastning på verdipapirporteføljen bidro sammen med innbetalte premier til denne styrkingen. Avkastningen (tidsvektet) på 6,5 prosent i 2019 er bedre enn sammenlignbar referanseindeks og også bedre enn det som ble lagt til grunn ved inngangen til året.

Pensjonsordningen beregner kapitalbehov basert på nytt bindende kapitalkrav fra Finanstilsynet - forenklet solvenskapitalkrav – som trådte i kraft for pensjonskasser fra 1.1.2019. Beregningene gjøres etter lignende regler som gjelder for private pensjonskasser. Solvenskapitalkravet skal dekke risikoen for tap av pensjonskassens bufferkapital og viser ordningens evne til å tåle tap uten at det truer ordningens videre drift. I beregningen av forenklet solvenskapitalkrav kan pensjonsforetakene bruke en overgangsregel for beregning av virkelig verdi for forsikringsforpliktelsene frem til 2032.

Pr. 31.12.2019 tilfredsstillers bufferkapitalen kapitalbehovet basert på beregninger av forenklet solvenskapitalkrav med bruk av overgangsregel. Beregninger viser at pensjonsordningen også har en tilfredsstillende finansiell stilling uten bruk av overgangsregelen.

Hendelser etter balansedagen

Etter regnskapsårets slutt har det vært betydelig markedsuro som følge av utbruddet av covid-19. Det har vært et markert fall på verdens børser og fallende rentenivåer. Det er stor usikkerhet knyttet til videre utvikling og hvor lenge krisen vil vare. Urolighetene i finansmarkedene har medført fall i verdien på investeringsporteføljen til Pensjonsordningen for apotekvirksomhet i 2020. Pensjonsordningen oppfyller imidlertid fortsatt det lovpålagte kapitalkravet,

forenklet solvenskapitalkrav med overgangsregel, på tidspunktet for avleggelse av årsregnskapet for 2019.

Oppsummering

Årsregnskapet er utarbeidet under forutsetning om fortsatt drift. Pensjonsordningen har pr. 31.12.2019 foretatt forsikringsmessige avsetninger i samsvar med lov av 26. juni 1953 nr. 11 om Pensjonsordning for apotekvirksomhet.

Årsregnskapet for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet gir etter styrets oppfatning tilfredsstillende informasjon for å bedømme resultatet av pensjonsordningens virksomhet i 2019 og den økonomiske stillingen ved utgangen av året. Styret anser at den økonomiske stillingen ved årsskiftet er tilfredsstillende.

Styret følger utviklingen i finansmarkedene i 2020 nøye og vil vurdere å iverksette tiltak som reduserer risikoen eller som øker bufferkapitalen. Sammen med den vedtatte investeringsstrategien mener styret dette gir et tilfredsstillende grunnlag for å møte utfordringene som bransjen står overfor. Forutsetningen om fortsatt drift er således til stede.

Oslo, 2. april 2020

(sign.)

Finn Melbø (leder)

(sign.)

Kristin Juliussen

(sign.)

Greta Torbergson

(sign.)

Trond Teisberg

(sign.)

Kjell Morten Aune

Regnskap og noter

Resultatregnskap 2019

	Note	2019	2018
TEKNISK REGNSKAP			
Premieinntekter			
Premieinntekter	16	767 634 268	693 130 488
Netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen			
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler		243 446 302	209 701 609
Netto driftsinntekt fra eiendomsfond		47 081 343	46 851 791
Verdiendringer på investeringer		334 376 127	-129 058 848
Realisert gevinst og tap på investeringer		5 344 240	29 879 409
Sum netto inntekter fra investeringer i kollektivporteføljen	20	630 248 013	157 373 961
Forsikringsytelser			
Utbetalte pensjoner	17	337 618 525	314 773 221
Resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse			
Endring i premiereserve	12	431 000 000	381 910 000
Endring i særskilte forpliktelse	13	-9 959 894	-9 959 894
Endring i kursreguleringsfond		335 084 621	-130 836 776
Sum resultatførte endringer i forsikringsforpliktelse		756 124 727	241 113 330
Forsikringsrelaterte driftskostnader			
Forvaltningskostnader	18	27 207 366	24 996 923
Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader	19	16 898 978	17 032 609
Sum forsikringsrelaterte driftskostnader		44 106 344	42 029 532
Resultat av teknisk regnskap		260 032 686	252 588 366

	Note	2019	2018
IKKE-TEKNISK REGNSKAP			
Netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen			
Renteinntekter og utbytte mv. på finansielle eiendeler		9 225 784	9 060 929
Netto driftsinntekt fra eiendomsfond		1 784 222	2 024 404
Verdiendringer på investeringer		12 671 714	-5 576 462
Realisert gevinst og tap på investeringer		202 528	1 291 050
Sum netto inntekter fra investeringer i selskapsporteføljen	20	23 884 249	6 799 921
Andre inntekter			
Renteinntekter bankinnskudd drift		124 639	112 917
Forvaltningskostnader og andre kostnader knyttet til selskapsporteføljen			
Forvaltningskostnader	18	987 429	1 060 356
Resultat av ikke-teknisk regnskap		23 021 459	5 852 482
Totalresultat		283 054 145	258 440 848
Overføringer og disponeringer			
Avsatt til/overført fra(-) annen opptjent egenkapital	14, 21	283 054 145	258 440 848
Sum disponeringer		283 054 145	258 440 848

Balanse / Eiendeler

	Note	31.12.2019	31.12.2018
EIENDELER I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
INVESTERINGER			
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	2	62 978 292	60 572 537
Bolig- og forretningslån	3	1 923 185	2 399 087
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		64 901 478	62 971 624
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	4, 7	74 764 763	71 368 611
Rentebærende verdipapirer	5, 7	131 231 266	167 614 138
Finansielle derivater	6, 7	1 167 373	0
Bankinnskudd		9 984 744	5 530 523
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		217 148 146	244 513 273
Sum investeringer i selskapsporteføljen		282 049 624	307 484 897
Fordringer			
Kundefordringer	9	206 360 250	161 533 061
Fordring meglere		0	0
Sum fordringer		206 360 250	161 533 061
Andre eiendeler			
Bankinnskudd drift	8	8 321 596	6 431 645
Forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter			
Opptjent ikke fakturert premie		6 500 000	6 000 000
Opptjent utbytte		3 853 656	3 885 264
Forskuddsbetalte kostnader		57 879	54 322
Sum forskuddsbetalte kostnader og opptjente ikke mottatte inntekter		10 411 535	9 939 586
Sum eiendeler i selskapsporteføljen		507 143 005	485 389 189

	Note	31.12.2019	31.12.2018
EIENDELER I KUNDEPORTEFØLJENE			
INVESTERINGER I KOLLEKTIVPORTEFØLJEN			
Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost			
Investeringer som holdes til forfall	2	2 347 361 430	1 875 291 984
Bolig- og forretningslån	3	71 682 010	74 274 400
Sum finansielle eiendeler som måles til amortisert kost		2 419 043 440	1 949 566 384
Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi			
Aksjer og andeler	4, 7	2 786 673 234	2 209 532 426
Rentebærende verdipapirer	5, 7	4 891 323 665	5 189 240 289
Finansielle derivater	6, 7	43 510 970	0
Bankinnskudd		372 156 837	171 221 905
Sum finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi		8 093 664 706	7 569 994 621
Sum investeringer i kollektivporteføljen		10 512 708 145	9 519 561 004
Sum eiendeler i kundeporteføljene		10 512 708 145	9 519 561 004
Sum eiendeler		11 019 851 150	10 004 950 193

Balanse / Egenkapital og forpliktelser

	Note	31.12.2019	31.12.2018
Opptjent egenkapital			
Annen opptjent egenkapital	10, 11, 15	2 089 691 850	1 806 637 705
Sum opptjent egenkapital	10, 11, 15	2 089 691 850	1 806 637 705
Forsikringsforpliktelser			
Premiereserve	12	8 088 000 000	7 657 000 000
Særskilt forpliktelse - for regulering av pensjoner	13	70 890 780	80 850 674
Kursreguleringsfond		757 597 525	422 512 904
Sum forsikringsforpliktelser		8 916 488 305	8 160 363 578
GJELD I SELSKAPSPORTEFØLJEN			
Finansielle gjeldsposter som måles til virkelig verdi			
Finansielle derivater	6	0	757 203
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Påløpt kostnad		3 525 532	2 935 973
Annen kortsiktig gjeld			
Gjeld til megler		0	1 100 000
GJELD I KUNDEPORTEFØLJENE			
Finansielle gjeldsposter som måles til virkelig verdi			
Finansielle derivater	6	0	23 442 588
Påløpte kostnader og mottatte ikke opptjente inntekter			
Påløpt kostnad		10 145 462	9 713 146
Sum egenkapital og forpliktelser		11 019 851 150	10 004 950 193

Oslo, 2. april 2020

(sign.)

Finn Melbø (leder)

(sign.)

Kristin Juliussen

(sign.)

Greta Torbergsen

(sign.)

Trond Teisberg

(sign.)

Kjell Morten Aune

Kontantstrømanalyse

(Tall i hele kroner)	2019	2018
Kontantstrøm fra drift		
Innbetaling fra medlemmene	722 622 848	721 059 916
Bankrenter	867 839	740 731
Renteinntekter utlån	1 645 532	1 813 087
Renter obligasjoner/sertifikater	231 476 416	203 541 848
Aksjeutbytte	18 714 616	12 746 431
Andre inntekter	321 015	1 892 423
Sum	975 648 265	941 794 436
Betalte finansutgifter	-926 178	-793 613
Betalte pensjoner	-337 618 525	-314 773 221
Administrasjonsutgifter	-44 814 927	-42 404 332
Endring i leverandørgjeld	112 951	233 208
Endringer i annen gjeld	31 217	-84 122 832
Sum	-383 215 462	-441 860 790
Sum kontantstrøm fra drift	592 432 803	499 933 646
Kontantstrøm fra investeringer		
Netto realisert kursgevinst/-tap(-) aksjer/derivater/spesialfond	-16 484 456	23 103 297
Netto realisert kurstap(-)/-gevinst obligasjoner/sertifikater	22 031 225	8 067 162
Netto realisert avkastning eiendomsfond	48 865 566	48 876 195
Netto endring i utlån	3 122 369	18 427 300
Netto tap lån	0	0
Netto endring i eiendomsfond	-74 616 667	-74 377 223
Netto endring i verdipapir	-358 165 142	-416 986 242
Netto endring i andre fordringer	-9 906 594	-5 672 004
Sum kontantstrøm fra investeringer	-385 153 700	-398 561 514

(Tall i hele kroner)	2019	2018
Kontantstrøm fra finansiering		
Innbetalt ansvarlig kapital	0	-5 497 117
Sum kontantstrøm fra finansiering	0	-5 497 117
Netto kontantstrøm i perioden	207 279 103	95 875 015
Likviditetsbeholdning 1.1.	183 184 073	87 309 059
Likviditetsbeholdning 31.12.	390 463 177	183 184 073
Netto endring likvidbeholdning	207 279 103	95 875 015

Noter

Note 1 | Regnskapsprinsipper

Regnskapet er så langt det passer satt opp i overensstemmelse med Forskrift om årsregnskap for pensjonsforetak av 20.12.2011, og regnskapslov gjeldende fra 01.01.1999.

Pensjonspremier

Pensjonspremier inntektsføres etter hvert som de opptjenes. Innbetaling av pensjonspremier skjer etter skuddsvis hvert kvartal.

Renter

Renter inntektsføres etter hvert som de opptjenes.

Finansielle eiendeler som måles til amortisert kost

Obligasjoner som holdes til forfall er vurdert til kostpris korrigert for resultatført over-/ underkurs. Over-/underkurs på kjøpstidspunktet resultatføres over obligasjonens gjenværende løpetid.

Bolig- og forretningslån er bokført til pålydende verdi pr. 31.12.2019.

Finansielle eiendeler som måles til virkelig verdi

Aksjer og andeler

Aksjer og andeler er vurdert til virkelig verdi pr. 31.12.2019. Virkelig verdi er lik markedsverdi pr. 31.12.2019. Markedsverdien er basert på siste omsatte kurs i 2019.

I aksjer og andeler inngår andeler i eiendomsfond. Andelene er vurdert til markedsverdi pr. 31.12.2019. Markedsverdien er basert på uavhengige verddivurderinger av eiendommene.

I aksjer og andeler inngår også andeler i infrastrukturfond og spesialfond. Fondene har beregnet verdien av andelene pr. 31.12.2019 i henhold til bransjestandard.

Obligasjoner

Obligasjoner er vurdert til virkelig verdi pr. 31.12.2019. Verdiendringen føres over resultatet. Virkelig verdi er lik markedsverdi pr. 31.12.2019. Markedsverdi er lik ligningskurs for 2019.

Finansielle derivater

Valutaterminer er bokført til virkelig verdi pr. 31.12.2019. Virkelig verdi er lik markedsverdi pr. 31.12.2019.

Verdipapirer som måles til virkelig verdi, er vurdert som én portefølje. Sum markedsverdi fratrukket sum anskaffelseskost utgjør urealisert gevinst eller tap for porteføljen. Netto urealisert gevinst i kollektivporteføljen avsettes til kursreguleringsfondet. Netto urealisert tap utgiftsføres.

Utenlandsk valuta

Bankinnskudd, samt fordringer og gjeld i utenlandsk valuta, er omregnet til valutakurs pr. 31.12.2019.

Forsikringsforpliktelser

Beregningene er basert på forutsetningen om at pensjonsordningen fortsetter å være operativ så lenge det er knyttet forpliktelser til de som er medlemmer pr. 31.12.2019. Det er derfor tatt hensyn til alle potensielle pensjonsytelser i lov om Pensjonsordning for apotekvirksomhet som er under utbetaling eller som kan bli aktuelle på et senere tidspunkt. I tillegg omfattes ordningen av avtalefestet pensjon (AFP) med mulighet til uttak av pensjon fra 62 år etter gitte kriterier.

Det beregnes en kontantverdi av opptjent pensjon basert på medlemsstatus pr. balansedato (31.12.2019) for alle medlemmer i ordningen. Beregningene er foretatt etter

standardiserte aktuarielle prinsipper med hensyn på nediskontering og beregning av risiko. Det legges til grunn at pensjonsytelsene tjenes opp lineært fra ansettelse til pensjonering, justert for eventuell tilleggstid dersom medlemmet har tidligere opptjent rettighet.

De aktuarielle forutsetningene for dødelighet ved opplevelsrisiko og dødelighet for dødsrisiko er basert på grunnlagselementene i K2005. Dødelighet ved opplevelsrisiko er i tillegg styrket med 15 % sikkerhetsmargin for begge kjønn.

Uføresannsynlighetene er basert på beregningsgrunnet K1963 styrket med en faktor på 2,5.

Opptjent egenkapital

Opptjent egenkapital består av Annen opptjent egenkapital. Annen opptjent egenkapital utgjør pensjonsordningens overdekning i forhold til pensjonsordningens forpliktelser. Denne egenkapitalen skal minimum tilsvare beregnet solvensmarginkrav. Solvensmarginkravet er omtalt i note 15. Annen opptjent egenkapital utover solvensmarginkravet/krav til minimumskapital er definert som fri egenkapital. Det er ingen retningslinjer som begrenser anvendelsen av den frie egenkapitalen i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet.

Skattemessig status

Tidligere Oslo likningskontor har i en uttalelse fra 1998 konkludert med at Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er en skattefri institusjon. Pensjonsordningens regnskap er således ikke belastet med skattekostnad.

Note 2 | Investeringer som holdes til forfall

Obligasjoner som holdes til forfall

Tall i hele 1.000	Pålydende verdi	Kostpris	Bokført verdi	Markeds-verdi	Forskjell mellom bokført verdi og pålydende
Utsteder					
Bank/finans	575 000	574 808	574 877	579 738	123
Kommune/fylke	25 000	23 835	24 174	24 970	826
Industri	1 361 310	1 362 703	1 362 154	1 392 602	-844
Energi	265 000	267 238	266 161	278 123	-1 161
Sum obligasjoner som holdes til forfall:	2 226 310	2 228 584	2 227 366	2 275 432	-1 056
Opptjente renter			42 350	42 350	
Total bokført verdi	2 226 310	2 228 584	2 269 716	2 317 782	-1 056

Herav andel kollektivporteføljen	2 210 412
Herav andel selskapsporteføljen	59 304

Bokført verdi 1.1.2019:	1 935 865
Tilgang 2019:	505 000
Avgang 2019:	-169 480
Årets periodiserte over-/underkurs:	-9 398
Endring opptjente renter 2019:	7 731
Bokført verdi 31.12.2019:	2 269 716

Utlån og fordringer

Tall i hele 1.000	Pålydende verdi	Kostpris	Bokført verdi	Markeds-verdi	Forskjell mellom bokført verdi og pålydende
Utsteder					
Industri	140 000	140 000	140 000	140 000	0
Sum obligasjoner som holdes til forfall:	140 000	140 000	140 000	140 000	0
Opptjente renter			623	623	
Total bokført verdi	140 000	140 000	140 623	140 623	0
Herav andel kollektivporteføljen			136 949		
Herav andel selskapsporteføljen			3 674		

Bokført verdi 1.1.2019:	0
Tilgang 2019:	140 000
Avgang 2019:	0
Årets periodiserte over-/underkurs:	0
Endring opptjente renter 2019:	623
Bokført verdi 31.12.2019:	140 623

Sum investeringer som holdes til forfall

Herav andel kollektivporteføljen	2 347 361
Herav andel selskapsporteføljen	62 978

Obligasjoner som holdes til forfall omsettes på regulerte markedsplasser. Alle obligasjoner er utstedt i NOK. Effektiv rente på obligasjoner som holdes til forfall er 4,0 prosent. Effektiv rente er beregnet på grunnlag av effektiv rente på det enkelte papir. Effektiv rente vektet i forhold til det enkelte papirs pålydende og summeres. Forskjellen mellom bokført verdi og pålydende resultatføres over obligasjonenes gjenværende løpetid.

Obligasjoner som inngår i lån og fordringer omsettes ikke jevnlig på regulerte markedsplasser. Alle obligasjoner er utstedt i NOK. Effektiv rente på obligasjoner som holdes til forfall er 4,3 prosent. Effektiv rente er beregnet på grunnlag av effektiv rente på det enkelte papir. Effektiv rente vektet i forhold til det enkelte papirs pålydende og summeres. Forskjellen mellom bokført verdi og pålydende resultatføres over obligasjonenes gjenværende løpetid.

Note 3 | Bolig- og forretningslån

Pensjonsordningen yter lån til sine medlemmer. Bolig- og forretningslån er bokført til pålydende verdi pr. 31.12.2019. Tapene for utlånsvirksomheten er erfaringsmessig meget små. Det foretas derfor ingen generell tapsavsetning på utlån.

Låntagere med boliglån er delvis dekket av en gjeldsforsikring hvor pensjonsordningen er selvsassurandør. Det er ikke foretatt avsetninger for mulige erstatningstilfeller pr. 31.12.2019, siden antall erstatningstilfeller og beløpene knyttet til disse har vært lave de senere årene.

Spesifisering av låneporteføljen:

	Lån til bolig	Statsgaranterte gjeldsbrevlån	Totalt
Antall	122	2	124
Beløp	73 267 529	176 435	73 443 964
Opptjente renter			161 231
Totalt			73 605 195
Herav andel kollektivporteføljen:			71 682 010
Herav andel selskapsporteføljen:			1 923 185

Renten for boliglån gikk opp fra 2,10 prosent til 2,20 prosent fra 1.7.2019, og videre opp til 2,50 prosent fra 1.11.2019. For statsgaranterte gjeldsbrevlån gikk rentesatsen opp til henholdsvis 2,70 prosent og 3,00 prosent fra samme tidspunkt.

Tap mv på utlån	2019	2018	2017	2016	2015
Avskrevet hovedstol	0	0	0	0	0
Avskrevet hovedstol, gjeldsforsikring	0	0	0	0	0
Avskrevet renter	0	0	0	0	0
Avskrevet renter, gjeldsforsikring	0	0	0	0	0
Innbetalt tidligere avskrevet	0	0	0	0	0
Sum	0	0	0	0	0

Note 4 | Aksjer/andeler

Aksjer notert på Oslo Børs/VINX

Selskap	Kostpris	Bokført verdi
Af Gruppen Ord	8 460 832	17 600 000
Aker	15 766 988	13 859 250
Borregaard Asa	12 454 867	22 800 000
Elkem Asa	15 576 820	12 380 000
Equinor Asa (Tidligere Statoil Asa)	16 492 887	14 391 000
Europris Asa	21 569 629	22 080 000
Fjordkraft Holding	14 204 674	24 940 000
Golden Energy Offshore Services As	5 686 134	3 233 270
Hexagon Composites	16 374 052	23 807 578
Norsk Hydro Asa	14 283 254	14 688 000
Norske Skog Asa	7 493 061	8 101 980
Pioneer Property Group Asa	12 500 000	12 625 000
Ringerike Sparebank	10 514 172	14 407 890
Self Storage Group Asa	9 644 250	14 150 000
Softox As	6 980 000	8 262 000
Sparebank 1 Bv	7 330 413	8 870 400
Sparebanken Telemark	8 121 475	9 100 000
Tgs Nopec Geophysical Co	16 162 750	17 441 630
Yara International	13 803 315	13 512 400
Sum norske aksjer	233 419 573	276 250 398
Autoliv Inc	12 587 897	13 199 813
Dometic Group Ab	11 634 470	15 032 250
Investor Ab B-Aksjer	19 580 574	26 358 750
Novo Nordisk AS-B	22 856 829	28 024 005
Sampo Oyj-A	15 743 789	16 091 175
Sandvik Ab	16 237 947	22 174 852
Subsea 7 S.A (Tidli Acergy S.A.)	27 091 017	25 712 750
Valmet Oyj	13 431 159	16 762 342
Vestas Wind Systems As	16 425 636	23 509 288
Volvo Ab-B	18 824 931	20 593 125
Sum utenlandske aksjer	174 414 248	207 458 349
Sum enkeltaksjer notert på Oslo Børs/VINX	407 833 821	483 708 747

Aksjefond

Fond	Kostpris	Bokført verdi
BlackRock World Index Fund	240 337 679	668 415 354
IShares Emerging Markets Index Fund (IE)	67 398 256	81 215 488
Sum utenlandske aksjefond	307 735 934	749 630 842

Hedgefond/Spesialfond

Fond	Kostpris	Bokført verdi
Archmore Infrastructure Debt Platform SCA-SICA V-SIF	67 570 716	74 199 471
Cheyne Real Estate Credit fund IV	82 529 625	90 840 428
Cheyne Real Estate Credit fund V	84 442 875	91 450 581
QVT A-1769	1 325 660	1 773 420
Sector Healthcare Fund Class A	20 402 707	45 102 528
Sum utenlandske hedgefond/spesialfond	256 271 583	303 366 428

Eiendomsfond

Fond	Kostpris	Bokført verdi
Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS	3 175 833	3 577 010
Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS	306 296 790	354 132 875
Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS	427 763 408	566 214 219
Union Core Real Estate Fund AS	3 746 167	4 003 420
Union Core Real Estate Fund IS	370 870 501	396 804 456
Sum eiendomsfond	1 111 852 698	1 324 731 981

Sum aksjer og andeler **2 083 694 037** **2 861 437 998**

Herav andel kollektivportefølje **2 029 250 470** **2 786 673 234**

Herav andel selskapsportefølje **54 443 567** **74 764 763**

Porteføljen av enkeltaksjer består av aksjer som er notert på Oslo Børs, samt aksjer som er notert på børs i København, Stockholm eller Helsinki og som inngår i VINX benchmark index. Det er gitt rammer for hvor stor andel av totalkapitalen som kan plasseres i aksjer i ett enkelt selskap, samt for maksimal risiko på forvaltningen av enkeltaksjer totalt sett.

BlackRock World Index Subfund speiler indeksen for aksjer i utviklede markeder. iShares Emerging Markets Index Fund dupliserer aksjer i indeksen for fremvoksende markeder - MSCI Emerging Markets Index. Til sammen har de to fondene tilnærmet samme risikoprofil som den globale referanseindeksen MSCI All Country World Index.

Investeringene i spesialfond består ved årsskiftet av 5 ulike fond - 2 hedgefond, 2 fond som investerer i eiendomslån og et fond som investerer i et fond som investerer i infrastruktur. Referanseindeksen for hedgefondsinvesteringene for 2019 har som tidligere vært Global Hedge Fund Index.

Eiendomsinvesteringer består av andeler hos Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS, Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS og Union Core Real Estate Fund IS/AS. Investeringene er bokført til markedsverdi pr. 31.12.2019. Markedsverdien av andelene er beregnet basert på uavhengige verdivurderinger av eiendommene.

Bokført verdi av eiendomsinvesteringene pr. 31.12.2019 (tusen kroner):

	2019	2018	2017	2016	2015
Inngående balanse	1 203 684	1 101 755	826 565	937 384	858 515
Tilgang i året til anskaffelseskost	74 616	74 377	225 623	0	62 019
Avgang i året til anskaffelseskost	0	0	-26 059	-138 140	0
Verdireguleringer i regnskapsåret	46 432	27 552	75 626	27 321	16 850
Utgående balanse	1 324 732	1 203 684	1 101 755	826 565	937 384
Herav andel kollektivporteføljen	1 290 119	1 166 021	1 060 044	806 118	904 522
Herav andel selskapsporteføljen	34 613	37 663	41 711	20 447	32 862

Selskapsstrukturen i Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS består av to selskaper – Pareto Eiendomsfelleskap IS og Pareto Eiendomsfelleskap AS, hvor AS'et er hovedmann i IS'et. Investeringen i Pareto Eiendomsfelleskap AS/IS anses som en direkte investering i eiendom. Det er kun investert i eiendommer i Norge. Av de totale investeringene i Pareto Eiendomsfelleskap er 82 prosent fast eiendom i Stor-Oslo, 11 prosent er fast eiendom på Østlandet for øvrig, og 7 prosent er fast eiendom i Vestfold. 86 prosent av de totale investeringene er i bygg relatert til lager/logistikk mens resterende 14 prosent er i bygg relatert til terminal/logistikk. Gjennomsnittlig vektet restløpetid på leiekontraktene for eiendommene i porteføljen er gjennom 2019 redusert fra 10 til 9 år. Total bruttoleie for 2019 var på 214 millioner kroner.

Selskapsstrukturen i Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS består av to selskaper – Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS og Aberdeen Eiendomsfond Norge I AS, hvor AS'et er hovedmann i IS'et. Investeringen i Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS anses som en direkte investering i eiendom. Det er kun investert i eiendommer i Norge. Av de totale investeringer i Aberdeen Eiendomsfond Norge I IS/AS er 76 prosent fast eiendom i Stor-Oslo, 11 prosent i Trondheim, 8 prosent i Bergen, 1 prosent i Stavanger og 3 prosent i andre kommuner. Porteføljen består av 32 eiendommer. Gjennomsnittlig vektet restløpetid på leiekontraktene for eiendommene

i porteføljen er ved utgangen av 2019 på 5,8 år, noe som er svakt opp i forhold til utgangen av 2018. Totale brutto leieinntekter utgjorde 542,5 millioner kroner i 2019.

Selskapsstrukturen i Union Core Real Estate Fund IS/AS består av to selskaper – Union Core Real Estate Fund IS og Union Core Real Estate Fund AS, hvor AS'et er hovedmann i IS'et. Investeringen i Union Core Real Estate Fund IS/AS anses som en direkte investering i eiendom. Det er kun investert i eiendommer i Norge. Union Core Real Estate har foreløpig investert i 8 eiendommer: 5 eiendommer i Stor Oslo, en eiendom i Bergen, en i Trondheim, og en i Stavanger. Totale leieinntekter for fondet er på 59,3 millioner kroner, og gjennomsnittlig restløpetid på leiekontraktene er 10 år. 29% av leieinntektene kommer fra offentlig sektor, 45% fra private foretak og 26% fra stiftelser/foreninger.

Ingen del av eiendomsarealet er til egen benyttelse for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet.

Note 5 | Obligasjoner

Utsteder	Kostpris	Markedsverdi
Bank og finans	1 709 154 327	1 712 971 994
Kommune/fylke	1 459 449 080	1 455 163 960
Statsgaranterte	453 211 000	452 388 250
Industri	801 493 002	764 017 914
Energi	136 630 750	138 127 233
Ansvarlige lån	467 272 400	474 095 842
Sum rentepapirer omløpsmidler	5 027 210 559	4 996 765 193
Opptjente renter		25 789 738
Totalt	5 027 210 559	5 022 554 931

Herav andel kollektivporteføljen	4 891 323 665
Herav andel selskapsporteføljen	131 231 266

Porteføljen av rentepapirer klassifisert som omløpsmidler består av rentepapirer som er notert på Oslo Børs, Oslo ABM og Nordic Nasdaq (Stockholm), samt ikke listede rentepapirer. Alle rentepapirer klassifisert som omløpsmidler er utstedt i NOK, bortsett fra seks rentepapirer utstedt i USD, fire rentepapirer utstedt i EUR, og fem rentepapirer utstedt i SEK. Effektiv rente for papirer med flytende rente er på ca. 2,2 % og på fastrentepapirer på ca. 2,3 % p.t. Gjennomsnittlig effektiv rente er beregnet ut fra de enkelte papirenes effektive rente vektet i forhold til markedsverdi.

Note 6 | Finansielle derivater

Hensikten med bruk av derivater i forvaltningen er å effektivisere forvaltningen av fondsmidlene, herunder muligheten for å sikre investeringene. Pensjonsordningen kan i utgangspunktet kun investere i børsnoterte (standardiserte) derivater. Underliggende papirer må være verdipapirer som ordningen kan investere i i henhold til gjeldende retningslinjer. Av ikke-standardiserte (OTC) derivater kan POA kun benytte valutaterminkontrakter, samt FRA (Forward Rate Agreements) og renteswapper i begrenset omfang.

Pr. 31.12.2019 var det investert i følgende derivater:

Valuta kjøpt	Valuta solgt	Nominelt beløp i NOK	Virkelig verdi i NOK
NOK	EUR	-373 668 206	12 637 169
NOK	USD	-516 829 645	20 518 737
NOK	GBP	-177 822 000	3 075 898
NOK	SEK	-212 986 518	6 633 326
NOK	DKK	-52 637 184	1 813 213
Sum valutaterminer		-1 333 943 553	44 678 343
Herav andel kollektivporteføljen			43 510 970
Herav andel selskapsporteføljen			1 167 373

Det har i 2019 ikke vært handlet derivater med unntak av valutaterminer.

Note 7 | Finansielle instrumenter målt til virkelig verdi

I henhold til årsregnskapsforskriften for pensjonsforetak skal finansielle instrumenter som måles til virkelig verdi klassifiseres i forhold til hvordan virkelig verdi måles. Klassifiseringen sier noe om relativ usikkerhet knyttet til målingen for de ulike nivåene.

Forskriften definerer tre beregningsnivåer for hvordan virkelig verdi måles:

1. Virkelig verdi måles ved bruk av noterte priser i aktive markeder for identiske finansielle instrumenter. Ingen justering foretas i disse prisene.
2. Virkelig verdi måles med bruk av annen observerbar input enn de noterte prisene som brukes i nivå 1, enten direkte (priser) eller indirekte (utledet fra priser).
3. Virkelig verdi måles med bruk av input som ikke baseres på observerbare markedsdata (ikke observerbar input).

Virkelig verdi hierarki for finansielle instrumenter målt til virkelig verdi:

	31.12.2019	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Aksjer og andeler	2 861 437 998	483 708 747	749 630 842	1 628 098 409
Obligasjoner	5 022 554 931		5 022 554 931	
Finansielle derivater	44 678 343		44 678 343	
Totalt	7 928 671 272	483 708 747	5 816 864 116	1 628 098 409

Note 8 | Bankinnskudd

Av bankinnskudd knyttet til drift på 8 321 596 kroner pr. 31.12.2019 utgjør 292 087 kroner bundne skattetrekkmidler.

Som sikkerhet for ulike derivatposisjoner må pensjonsordningen stille sikkerhet i form av bundne innskudd på marginkontoer i bank. Pr. 31.12.2019 er det ingen slike bundne innskudd.

Note 9 | Kundefordringer – tap på kundefordringer

Kundefordringer er bokført med 206 360 250 kroner og består av:

	31.12.2019	31.12.2018
Kundefordringer knyttet til premieinntekter:	206 038 001	161 248 873
Kundefordringer lån:	582 890	611 781
Avsetning for mulige tap:	-260 641	-327 593
Sum kundefordringer:	206 360 250	161 533 061

Kundefordringer er bokført til pålydende verdi pr. 31.12.2019. Det er foretatt avsetning for mulig tap i kundefordringene pr. 31.12.2019. Bokført tap på fordringer spesifiseres som følger:

	2019	2018
Realisert tap på fordringer:	0	0
Endring avsetning for mulig tap:	-66 952	66 952
Bokført tap på fordringer:	-66 952	66 952

Note 10 | Annen opptjent egenkapital

Annen opptjent egenkapital er pr. 31.12.2019 på 2 089 691 850 kroner. Annen opptjent egenkapital med tillegg av kursreguleringsfondet på 757 597 525 kroner utgjør til sammen ordningens overdekning.

Endringen i opptjent egenkapital i 2019 kan vises som følger:

Opptjent egenkapital pr. 31.12.2018	1 806 637 705
+ Årets overskudd avsettes til annen opptjent egenkapital	283 054 145
= Opptjent egenkapital pr. 31.12.2019	2 089 691 850

Note 11 | Solvensmarginkrav

Pensjonsordningen har beregnet solvensmarginkrav etter lignende regler som gjelder for private pensjonskasser i henhold til administrasjonsinstruksen fra Arbeids- og sosialdepartementet gjeldende fra 2011. Pr. 31.12.2019 er solvensmarginkravet beregnet å utgjøre 283 606 627 kroner. Beregningsgrunnlaget for solvensmarginkravet er som følger:

	Beregningsgrunnlag	Beregningsfaktor	Beregnet solvensmarginkrav
Premiereserve alderspensjon	6 702 025 755	4,00 %	268 081 030
Dødelighetsrisiko (udekket risiko, brutto)	206 134 830	0,30 %	618 405
Uførepensjon og premiefritak (brutto risikopremier)	82 817 735	18,00 %	14 907 192
Sum solvensmarginkrav pr. 31.12.2019			283 606 627

Solvensmarginkravet skal dekkes innenfor annen opptjent egenkapital. Annen opptjent egenkapital, eksklusiv solvensmarginkravet, men med tillegg av kursreguleringsfondet, utgjør 2 563 682 748 kroner. Dette utgjør ordningens bufferkapital.

Note 12 | Premiereserve

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet er kun pliktig til å gjennomføre forsikringsteknisk beregning av fremtidige forpliktelser hvert femte år. Styret har likevel valgt å foreta årlige forsikringstekniske beregninger. Resultatet av beregningene benyttes også til regnskapsformål.

Premiereserven beregnes som nåverdien av opptjente pensjonsrettigheter pr. 31.12.2019. Premiereserven skal dekke fremtidige pensjoner opptjent på balansedato for ordningens medlemmer. For pensjonistene er premiereserven nåverdien av gjenstående pensjonsutbetalinger. Beregning av avsetningen følger regelverket for private pensjonskasser så langt det passer.

Det benyttes beregningsgrunnlaget K2005 med en beregningsrente på 3 prosent. Dødelighet ved opplevelsesrisiko er styrket med 15 % sikkerhetsmargin for begge kjønn.

Uføreforutsetningen er basert på beregningsgrunnlaget K1963 styrket med en faktor på 2,5.

Administrasjonsreserven tar høyde for de forventede fremtidige kostnader knyttet til utbetaling av pensjonene. Administrasjonsreserven beregnes ikke særskilt, men inngår i premiereserven. Pensjonsordningen for apotekvirksomhet har valgt å foreta avsetning for de fremtidige kostnadene tilsvarende 4 prosent av de beregnede pensjonsforpliktelsene. Det er avsatt for løpende pensjonister, aktive og oppsatte medlemmer (dvs. arbeidstakere som har sluttet i medlemsberettiget stilling og som har opptjent rettighet).

Note 13 | Særskilt forpliktelse – for regulering av pensjoner

For virksomheter som meldte seg ut av pensjonsordningen med virkning fra 1.1.2017 og 1.1.2018 ble det foretatt engangsoppgjør for den beregnede kostnaden ved fremtidig regulering av pensjoner. Engangsoppjøret i 2017 utgjorde 87 883 720 kroner, mens engangsoppjøret i 2018 utgjorde 11 715 220 kroner. Engangsoppjørene ble avsatt som særskilt forpliktelse i balansen.

Den faktiske kostnaden for regulering av pensjoner det enkelte år gjenspeiles i premiereserven. Den særskilte avsetningen for beregnet reguleringskostnad reduseres derfor årlig med 1/10-del av opprinnelig beløp. Rest særskilt forpliktelse pr. 31.12.2019 er 70 890 780 kroner.

Note 14 | Disponering av årets resultat

Årets overskudd på 283 054 145 kroner avsettes til annen opptjent egenkapital. Annen opptjent egenkapital utgjør pr. 31.12.2019 totalt 2 089 691 850 kroner. Annen opptjent egenkapital og kursreguleringsfondet utgjør til sammen ordningens overdekning.

Note 15 | Forenklet Solvenskapitalkrav

Et nytt bindende kapitalkrav - forenklet solvenskapitalkrav – trådte i kraft for pensjonskasser fra 1.1.2019. Kravet er en forenklet versjon av Solvens II-regelverket som gjelder for forsikringsforetak og er basert på Finanstilsynets stresstest, med enkelte tilpasninger.

Forenklet solvenskapitalkrav per 31.12.2019 utgjør 1 448 millioner kroner. Bufferkapitalen overstiger det forenklete solvenskapitalkravet med 1 291 millioner kroner. Dette gir en solvenskapitaldekning på 189 %. I beregningen av bufferkapital er det tatt hensyn til overgangsregelen fra Finanstilsynet for oppjustering av premiereserven til virkelig verdi. Overgangsregelen innebærer at effekten av oppjusteringen til virkelig verdi fordeles over 16 år. I beregningen er det forutsatt at resterende oppjustering utgjør 13/16-deler.

Uten bruk av overgangsregelen er bufferkapitalen beregnet å overstige det forenklete solvenskapitalkravet med 825 millioner kroner. Dette gir en solvenskapitaldekning på 157 %.

Note 16 | Premieinnbetalinger

Det er innbetalt 722 622 848 kroner i premie fra medlemmene i 2019. Til sammenligning er det bokført premieinntekter med 767 634 268 kroner. Tilsvarende ble det i 2018 innbetalt 709 344 696 kroner i premie fra medlemmene, og bokført premieinntekter med 693 130 488 kroner. Forskjellen mellom premieinntekter og premieinnbetalinger består av endringen i premier som er fakturert, men ikke betalt samt periodisering av opptjente premieinntekter.

Note 17 | Pensjoner

Av utgiftsførte pensjoner utgjør 651 803 kroner avskrivninger i forbindelse med for mye utbetalte pensjoner. Tilsvarende tall for 2018 var 563 665 kroner.

Note 18 | Forvaltningskostnader

Samlede forvaltningskostnader utgjør 28 194 795 kroner. Det har vært 3 ansatte i pensjonsordningen i 2019. Lønn og sosiale kostnader til disse tre kapitalforvalterne utgjør 9 953 866 kroner i 2019 og inngår i forvaltningskostnadene.

Note 19 | Forsikringsrelaterte administrasjonskostnader

Pensjonsordningen administreres av Statens pensjonskasse. Det er i 2019 utgiftsført 16 202 186 kroner for kjøp av tjenester i forbindelse med administrasjon av pensjonsordningen, herunder kostnader til regnskapsføring, aktuærtjenester og administrasjon av pensjoner (15 777 216 kroner i 2018). Videre er det utgiftsført 315 011 kroner for revisjon inkludert merverdiavgift (327 956 kroner i 2018). Hele beløpet gjelder ordinære revisjonstjenester. Honorar til styret er utgiftsført med 349 902 kroner (339 482 kroner i 2018). Diverse andre kostnader og kostnadsrefusjoner utgjør i alt netto 31 879 kroner (587 955 kroner i 2018). Samlet utgjør de forsikringsrelaterte administrasjonskostnadene 16 898 978 kroner (17 032 609 kroner i 2018).

Det er i 2019 utbetalt honorar til medlemmene av styret i ordningen som følger:

Finn Melbø, leder	70 700
Trond Teisberg	70 700
Greta Torbergsen	68 902
Kristin Juliussen (ny)	37 147
Kjell Morten Aune (ny)	38 944
Stein Gjerding (avgått)	33 552
Renate Messel Hegre (avgått)	29 957
Totalt	349 902

Note 20 | Kapitalavkastning

Beregnet avkastning for totalporteføljen utgjør:

År:	2019	2018	2017	2016	2015
Avkastning i % (verdijustert):	6,52	1,75	5,12	4,83	2,37
Avkastning i % (bokført):	3,12	3,08	2,63	6,48	1,38 *

* Korrigert ifm årsregnskapet for 2015

Kapitalavkastningen over er beregnet for den samlede porteføljen; kollektivporteføljen og selskapsporteføljen. For private pensjonskasser var det fra 2009 et krav at kapitalavkastningen beregnes for kollektivporteføljen under ett.

Note 21 | Resultatanalyse

Tall i mill. kroner

	2019	2018
Pensjonsplanendringer:	0,00	0,00
Renteresultat ¹⁾	435,26	-53,64
Risikoresultat ²⁾	10,51	6,25
Øvrig resultat ³⁾	172,50	169,62
Administrasjonsresultat	0,00	0,00
Forsikringsresultat	618,27	122,23

1) Renteresultat er differansen mellom faktisk avkastning og beregningsrente i premiereserven.

2) Risikoresultatet er sammenstilling av risikoinntekter minus risikoutgifter. Risikoinntekter er faktisk innbetalt og teknisk beregnet risikopremie for død og uførhet, samt dødelighetsav. Risikoutgifter er tilførte avsetninger for risikohendelser.

3) Resultatført differanse mellom fakturert og faktisk beregnet premie. Et negativt øvrig resultat vil indikere at det er betalt for lite premie.

Note 22 | Hendelser etter balansedagen

Etter regnskapsårets slutt har det vært betydelig markedsuro som følge av utbruddet av covid-19. Det har vært et markert fall på verdens børser og fallende rentenivåer. Det er stor usikkerhet knyttet til videre utvikling og hvor lenge krisen vil vare. Urolighetene i finansmarkedene har medført fall i verdien på investeringsporteføljen til Pensjonsordningen for apotekvirksomhet i 2020. Pensjonsordningen oppfyller imidlertid fortsatt det lovpålagte kapitalkravet, forenklet solvenskapitalkrav med overgangsregel, på tidspunktet for avleggelse av årsregnskapet for 2019.

Revisjons-beretning

Revisjonsberetning

Building a better
working world

Statsautoriserte revisorer
Ernst & Young AS

Dronning Eufemias gate 6, NO-0191 Oslo
Postboks 1156 Sentrum, NO-0107 Oslo

Foretaksregisteret: NO 976 389 387 MVA
Tlf: +47 24 00 24 00

www.ey.no
Medlemmer av Den norske Revisorforening

UAVHENGIG REVISORS BERETNING

Til styret i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet

Uttalelse om revisjonen av årsregnskapet

Konklusjon

Vi har revidert årsregnskapet for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet som består av balanse per 31. desember 2019, resultatregnskap og kontantstrømoppstilling for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av pensjonsordningens finansielle stilling per 31. desember 2019, og av dens resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret avsluttet per denne datoen i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge.

Grunnlag for konklusjonen

Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder de internasjonale revisjonsstandardene (ISA-ene). Våre oppgaver og plikter i henhold til disse standardene er beskrevet i avsnittet *Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet*. Vi er uavhengige av pensjonsordningen i samsvar med de relevante etiske kravene i Norge knyttet til revisjon slik det kreves i lov og forskrift. Vi har også overholdt våre øvrige etiske forpliktelser i samsvar med disse kravene. Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Øvrig informasjon

Øvrig informasjon som vi har mottatt før datoen for revisjonsberetningen omfatter årsberetningen. Styret er ansvarlig for den øvrige informasjonen. Vår uttalelse om revisjonen av årsregnskapet dekker ikke den øvrige informasjonen, og vi attesterer ikke den øvrige informasjonen.

I forbindelse med revisjonen av årsregnskapet er det vår oppgave å lese den øvrige informasjonen med det formål å vurdere hvorvidt det foreligger vesentlig inkonsistens mellom den øvrige informasjonen og årsregnskapet eller kunnskap vi har opparbeidet oss under revisjonen, eller hvorvidt den tilsynelatende inneholder vesentlig feilinformasjon. Dersom vi konkluderer med at den øvrige informasjonen vi har mottatt inneholder vesentlig feilinformasjon, er vi pålagt å rapportere det. Vi har ingenting å rapportere i så henseende.

Styrets ansvar for årsregnskapet

Styret er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet i samsvar med lov og forskrifter, herunder for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med regnskapslovens regler og god regnskapskikk i Norge. Styret er også ansvarlig for slik intern kontroll som den finner nødvendig for å kunne utarbeide et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Ved utarbeidelsen av årsregnskapet må styret ta standpunkt til pensjonsordningens evne til fortsatt drift og opplyse om forhold av betydning for fortsatt drift. Forutsetningen om fortsatt drift skal legges til grunn for årsregnskapet med mindre styret enten har til hensikt å avvike pensjonsordningen eller legge ned virksomheten, eller ikke har noe annet realistisk alternativ.

Revisors oppgaver og plikter ved revisjonen av årsregnskapet

Vårt mål er å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet som helhet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil, og å avgi en revisjonsberetning som inneholder vår konklusjon. Betryggende sikkerhet er en høy grad av sikkerhet, men ingen garanti for at en revisjon

A member firm of Ernst & Young Global Limited

Building a better
working world

2

utført i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, alltid vil avdekke vesentlig feilinformasjon. Feilinformasjon kan skyldes misligheter eller feil og er å anse som vesentlig dersom den enkeltvis eller samlet med rimelighet kan forventes å påvirke de økonomiske beslutningene som brukerne foretar på grunnlag av årsregnskapet.

Som del av en revisjon i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder ISA-ene, utøver vi profesjonell skjønn og utviser profesjonell skepsis gjennom hele revisjonen. I tillegg:

- ▶ identifiserer og anslår vi risikoen for vesentlig feilinformasjon i årsregnskapet, enten det skyldes misligheter eller feil. Vi utformer og gjennomfører revisjonshandlinger for å håndtere slike risikoer, og innhenter revisjonsbevis som er tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon. Risikoen for at vesentlig feilinformasjon som følge av misligheter ikke blir avdekket, er høyere enn for feilinformasjon som skyldes feil, siden misligheter kan innebære samarbeid, forfalskning, bevisste utelatelser, uniktige fremstillinger eller overstyring av intern kontroll;
- ▶ opparbeider vi oss en forståelse av den interne kontrollen som er relevant for revisjonen, for å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av pensjonsordningens interne kontroll;
- ▶ vurderer vi om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimaterne og tilhørende noteopplysninger utarbeidet av styret er rimelige;
- ▶ konkluderer vi på om styrets bruk av fortsatt drift-forutsetningen er hensiktsmessig, og basert på innhentede revisjonsbevis, hvorvidt det foreligger vesentlig usikkerhet knyttet til hendelser eller forhold som kan skape betydelig tvil om pensjonsordningens evne til fortsatt drift. Dersom vi konkluderer med at det foreligger vesentlig usikkerhet, kreves det at vi i revisjonsberetningen henleder oppmerksomheten på tilleggsopplysningene i årsregnskapet. Hvis slike tilleggsopplysninger ikke er tilstrekkelige, må vi modifisere vår konklusjon. Våre konklusjoner er basert på revisjonsbevis innhentet frem til datoen for revisjonsberetningen. Etterfølgende hendelser eller forhold kan imidlertid medføre at pensjonsordningens evne til fortsatt drift ikke lenger er til stede;
- ▶ vurderer vi den samlede presentasjonen, strukturen og innholdet i årsregnskapet, inkludert tilleggsopplysningene, og hvorvidt årsregnskapet gir uttrykk for de underliggende transaksjonene og hendelsene på en måte som gir et rettviseende bilde.

Vi kommuniserer med styret blant annet om det planlagte omfanget av revisjonen, tidspunktet for vårt revisjonsarbeid og eventuelle vesentlige funn i vår revisjon, herunder vesentlige svakheter i den interne kontrollen som vi avdekker gjennom vårt arbeid.

Uttalelse om øvrige lovmessige krav

Konklusjon om årsberetningen

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til disponering av resultatet er konsistente med årsregnskapet og i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendige i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag (ISAE) 3000 «Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon», mener vi at styret har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av pensjonsordningens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringskikk i Norge.

Oslo, 3. april 2020
ERNST & YOUNG AS

Revisjonsberetningen er signert elektronisk

Johan-Herman Stene
statsautorisert revisor

Uavhengig revisors beretning – Pensjonsordningen for apotekvirksomhet
A member firm of Ernst & Young Global Limited

Pemneo Dokumentnr: BFNUIY-19QIV-F3E5P-GBAK-3AN17-0JXKI

Innsikt

Pensjonsforpliktelser

Forsikringstekniske avsetninger økte med 431 millioner kroner i 2019. Pr. 31.12.2019 er premiereserven beregnet til 8 088 millioner kroner.

Premiereserve er definert som nåverdien av opptjente pensjonsrettigheter ved balansedato. Nåverdien kommer frem ved å neddiskontere de forventede framtidige pensjonsutbetalingene med en beregningsrente på 3 prosent.

I tillegg benyttes det et grunnlag med

- (i) sannsynligheter for å overleve og få utbetalt alderspensjon,
- (ii) sannsynligheter for å bli arbeidsufør og få utbetalt uførepensjon, og
- (iii) sannsynligheter for å dø og etterlate seg familie medlemmer som har rett til ektefelle- eller barnepensjon.

I 2019 er det ikke gjort noen endringer i de aktuarielle forutsetningene. Dette innebærer at beregningene er gjennomført med dødelighetstariffen K2005 styrket med 15 prosent sikkerhetsmarginer for begge kjønn, og uføretariffen K1963 styrket med 250 prosent.

Beregningsrente, ett års opptjening for aktive og regulering av pensjonsgrunnlag eller pensjonsytelse er med på å bygge opp premiereserven. På den andre siden reduserer pensjonsutbetalingene premiereserven.

Forsikringsresultat 618 millioner

Forsikringsresultatet er positivt og splittes opp i tre ulike resultat: renteresultat, risikoresultat og øvrig resultat.

Renteresultat 435 millioner

Renteresultatet er positivt, noe som vil si at avkastningen (6,5 prosent) på pensjonsmidlene har vært høyere enn beregningsrenten (3,0 prosent) i premiereserven. Størrelsen på pensjonsmidlene er for tiden om lag 2,8 milliarder kroner høyere enn premiereserven.

Risikoresultat 10 millioner

Risikoresultatet er positivt med 10 millioner kroner. Dette innebærer at risikopremie beregnet etter gjeldende tariffer viste seg i år å være større enn netto premiereserveøkning som følge av faktiske risikohendelser gjennom året.

Øvrig resultat 173 millioner

Øvrig resultat er positivt. Dette er differansen mellom den premien som er fakturert gjennom året, og den premien som er beregnet i forsikringssystemet til SPK. Fakturert premie er beregnet med bakgrunn i en fast presentsats (18,1 prosent) av pensjonsgrunnlaget. Aktuarielt beregnet premie oppdateres kontinuerlig gjennom året ettersom medlemmenes pensjonsrettigheter endrer seg.

Vurdering av pensjonsordningens økonomiske stilling

I en pensjonsordning som Pensjonsordningen for apotekvirksomhet, der forpliktelsene i sin helhet skal være sikret gjennom fondsoppbygging, bør verdien av midlene avsatt til pensjon (eiendeler) minst tilsvare størrelsen på de forsikringsmessige avsetninger for å kunne sikre en rimelig dekningsgrad i ordningen. Dette er i tråd med de krav som stilles til tilsvarende private ordninger, som er underlagt Forsikringsvirksomhetsloven.

Overdekningen i ordningen fortsetter å øke, og ved årsslutt 2019 var den på 2,8 milliarder kroner. Det innebærer en økning på 618 millioner kroner siste år, noe som er summen av de tre resultatene over.

Det er i hovedsak premieinntekter og flere år med god avkastning som har bidratt til den solide overdekningen. Premieinntektene er å regne som sikker inntekt, mens avkastningen er mer usikker. Premiesatsen på 18,1 prosent bidrar til at pensjonskassen fortsetter å bygge nødvendig buffer.

Det ble innført nytt soliditetskrav for pensjonskasser fra 01.01.2019. Soliditetskravet som Finansdepartementet

har fastsatt i forskrift, er en forenklet versjon av Solvens II-kravet. Det er i hovedsak to mål med et nytt kapitalkrav. Det er å sørge for at det finnes tilstrekkelig bufferkapital slik at pensjonskassen vil klare seg gjennom en stresset situasjon, og at premiereserven beregnes med en risikofri volatilitetsjustert markedsrente slik at man med høy sikkerhet kan innfri de langsiktige pensjonsløftene.

Nytt soliditetskrav bygger på stresstest I som pensjonskassene og Finanstilsynet har benyttet de senere årene. Styret i pensjonskassen har fått presentert størrelsene på solvenskapitalkravet for hvert kvartal i 2019.

POA rapporterer ikke til Finanstilsynet, men pensjonskasser som gjør det skal redegjøre for gjennomførte, planlagte og vurderte tiltak i stresstrapporteringen hvis bufferkapitalutnyttelsen overstiger 200 prosent.

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet har hatt en bufferkapitalutnyttelse på 64-70 prosent gjennom 2019. Den økonomiske situasjonen i pensjonskassen anses å være god gitt gjeldende overdekning, premiesats og soliditetskrav.

Kapitalforvaltning

2019 ble et resultatmessig godt år for kapitalforvaltningen med en totalavkastning på 6,53 prosent. Midler til forvaltning var 10,8 milliarder kroner ved årsslutt.

Kapitalforvaltningen i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet (POA) skal bidra til at ordningen kan oppfylle sine langsiktige forpliktelser uten for store variasjoner i premien. Målet er å oppnå så høy avkastning som mulig innenfor tilgjengelig risikokapasitet.

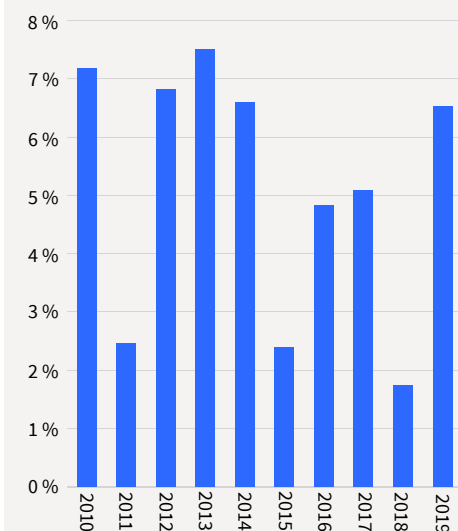
Investeringsstrategien til POA er vedtatt av styret. Risikonivået i investeringsporteføljen skal være slik at ordningen kan tilfredsstillende lovpålagte kapitalkrav med minst 99 prosent sannsynlighet.

Resultater

POA har holdt et moderat risikonivå i investeringsporteføljen gjennom 2019. Verdijustert avkastning for 2019 ble lik tidsvektet avkastning med 6,53 prosent.

Aksjeinvesteringene ga en avkastning på 29,5 prosent i året som gikk, mens eiendomsinvesteringene oppnådde en avkastning på 7,7 prosent. Disse to aktivklassene ble de største bidragsyterne til det gode resultatet i 2019. Men også renteporteføljene, samt alle øvrige aktivklasser, har bidratt med gode resultatbidrag i året som gikk.

Årlig avkastning

Figuren viser årlig avkastning for Pensjonsordningen for apotekvirksomhet for de 10 siste år.

Svingninger i resultatet er helt normalt i en portefølje med middels risiko slik som i POA. Figuren viser årlig tidsvektet avkastning på midlene de siste 10 år. POA har ikke hatt negativ avkastning noen av årene i perioden. Snittavkastning for 10-årsperioden er 5,1 prosent.

Aktivaallokering

Pensjonsordningen forvaltet ved utgangen av året totalt 10,8 milliarder kroner. Porteføljen økte med 992 millioner gjennom 2019. I tillegg til et godt avkastningsbidrag har også et løpende likviditetsoverskudd i ordningen bidratt til veksten i midlene.

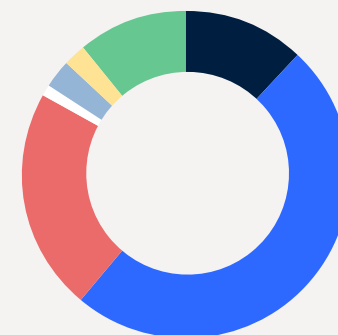
Administrasjonen arbeider kontinuerlig med å identifisere de investeringsmulighetene som gir best mulig utnyttelse av risikokapasiteten til POA. Ved starten av 2019 inkluderte POA en andel investeringer i fremvoksende markeder i aksjeforføljen, samt inkluderte to nye spesialfond som investerer i eiendomslån. Investeringer i anleggsobligasjoner har også fortsatt å øke gjennom 2019.

I investeringsplanen for 2020 vedtok styret i tråd med administrasjonens anbefaling å videreføre risikonivået for

2019 inn i 2020. I de første månedene av 2020 har finansmarkedene vært preget av kraftig uro, og også investeringsporteføljen til POA har opplevd et betydelig verdifall.

Gode resultater de siste årene har imidlertid bidratt til å bygge en solid buffer. Kombinert med et moderat risikonivå i investeringsporteføljen ved inngangen til 2020 har dette gjort at POA er godt rustet til å stå imot uroen. Ved utgangen av første kvartal 2020 har ordningen fortsatt et betryggende overskudd av buffer i forhold til lovpålagt kapitalkrav.

Aktivaallokering

■ Eiendom	12 %
■ Obligasjoner omløp	49 %
■ Obligasjoner anlegg	22 %
□ Utlån	1 %
■ Hedgefond/ spesialfond	3 %
■ Kontanter	2 %
■ Aksjer	11 %

Figuren over viser strategisk allokering i ulike aktivaklasser ved inngangen til 2020.

Statistikk

Bestand

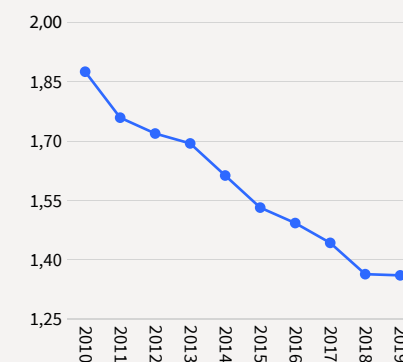
	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Aktive	6 561	6 689	7 125	7 274	7 422	7 585	7 645	7 704	7 527	7 812
Oppsatte*	6 093	6 245	6 386	6 564	6 767	7 175	7 522	7 925	8 331	8 770
Pensjonister	3 499	3 803	4 144	4 295	4 600	4 951	5 121	5 338	5 517	5 739
AFP	267	282	295	312	310	293	269	264	288	273
Alderspensjon	1668	1825	2088	2202	2513	2955	3165	3368	3484	3693
Uførepensjon	1217	1367	1401	1422	1415	1335	1309	1329	1354	1366
Ektefellepensjon	323	306	336	338	343	342	352	348	360	374
Barnpensjon	24	23	24	21	19	26	26	29	31	33
Forholdstall aktive/pensjonist	1,875	1,759	1,719	1,694	1,613	1,532	1,493	1,443	1,364	1,361
Forholdstall aktive per pensjonist og oppsatt	0,684	0,666	0,677	0,670	0,653	0,626	0,605	0,581	0,544	0,538

* Hvis du tidligere har vært ansatt hos en arbeidsgiver med tjenstepensjon i Pensjonsordningen for apotekvirksomhet, kan du ha tjent opp pensjonsrettigheter til en fremtidig pensjon. Dette kaller vi en oppsatt pensjon. I privat sektor brukes begrepet fripolise. Oppgitte tall er antall poliser og ikke medlem.

Alle oppgitte tall er antall poliser. En person kan ha flere poliser. Et eksempel på det er dersom en person har delvis uførepensjon, og er delvis i aktiv stilling. Personen vil da ha to poliser som tilsvarer disse forholdene. Samme person kan derfor telles flere ganger.

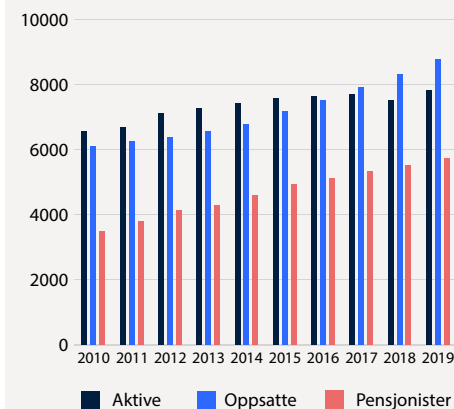
Grafen øverst til høyre viser utviklingen i forholdstallet aktive per pensjonist i bestanden fra 2010 til 2019. I 2010 var det nesten 1,9 aktive per pensjonist i ordningen, mens det ved utgangen av 2019 er 1,36 aktive per pensjonist. Trenden er synkende som i folketrygden. Vi lever lenger, og det blir færre yrkesaktive til å bære de fremtidige pensjonskostnadene. For pensjonsordningen betyr en slik utvikling, hvor pensjonistbestanden øker mer enn den aktive bestanden, økte kostnader for å finansiere de kommende pensjonister.

Forholdstall aktive/pensjonister

Figuren viser utviklingen av forholdstallet aktive per pensjonist i bestanden siste ti år.

Bestandsutvikling

Aktive medlemmer

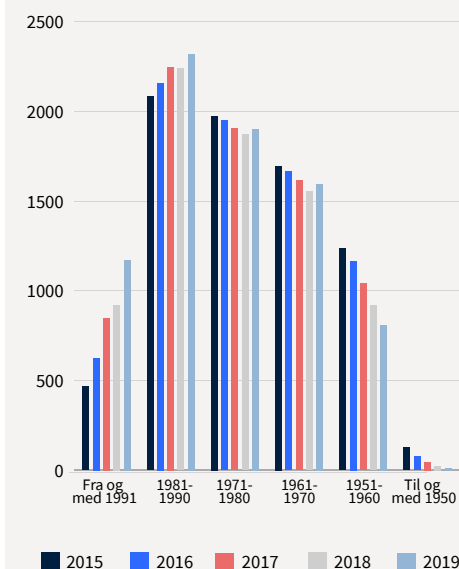
Stillingstittel	2019	Endring fra 2018
Apotekere	960	61
Provisorfarmasøyter	1 351	47
Reseptarfarmasøyter	1 590	109
Apotekteknikere	3 739	55
Kontor / Sjøfører / Rengjøring	172	14
Sum	7 812	286

Tabellen viser fordeling av aktive medlemmer etter stillingstittel.

Aktiv medlemmer fordelt på årskull

Aktive	2015	2016	2017	2018	2019		Endring	
					Kvinner	Menn	Total	(2018-2019)
Fra og med 1991	467	626	848	921	1 032	139	1 171	250
1981-1990	2 083	2 159	2 249	2 240	1 933	387	2 320	80
1971-1980	1 975	1 949	1 906	1 871	1 658	245	1 903	32
1961-1970	1 696	1 667	1 616	1 553	1 486	111	1 597	44
1951-1960	1 237	1 167	1 040	918	745	64	809	-109
Til og med 1950	127	77	45	23	9	3	12	-11
Sum	7 585	7 645	7 704	7 526	6 863	949	7 812	286

Aktive medlemmer fordelt på årskull

Tabellen viser utviklingen i aktive medlemmer fordelt på årskull i pensjonsordningen fra 2010 og frem til i dag. De eldre årskullene beveger seg ut av bestanden, mens de yngre kommer til.

Pensjonistbestand

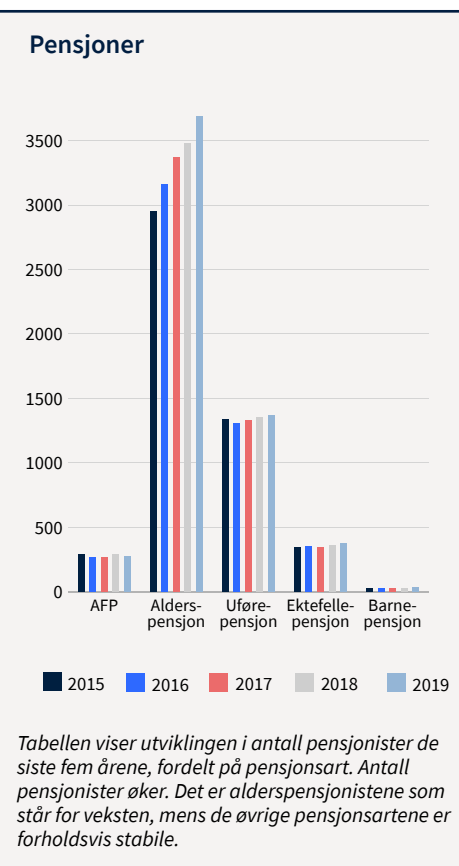
Pensjonsart	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
AFP	267	282	295	312	310	293	269	264	288	273
Alderspensjon	1668	1825	2088	2202	2513	2955	3165	3368	3484	3693
Uførepensjon	1217	1367	1401	1422	1415	1335	1309	1329	1354	1366
Ektefellepensjon	323	306	336	338	343	342	352	348	360	374
Barnepensjon	24	23	24	21	19	26	26	29	31	33
Totalt	3 499	3 803	4 144	4 295	4 600	4 951	5 121	5 338	5 517	5 739

Tabellen viser utviklingen i pensjonistbestanden fra 2010 til i dag.

Utbetalte pensjoner 2019

Pensjonsart		Brutto utbetalt	%	Samordnings fradrag	%	Netto utbetalt	%
Alders- og AFP-pensjon	Menn	89 573 304	12,44 %	54 610 154	14,27 %	34 963 150	10,36 %
	Kvinner	531 649 044	73,81 %	309 949 636	80,99 %	221 699 408	65,67 %
	Totalt	621 222 348	86,24 %	364 559 791	95,26 %	256 662 557	76,02 %
Uførepensjon	Menn	3 498 276	0,49 %	130 632	0,03 %	3 367 644	1,00 %
	Kvinner	58 025 172	8,06 %	727 545	0,19 %	57 297 627	16,97 %
	Totalt	61 523 448	8,54 %	858 177	0,22 %	60 665 271	17,97 %
Enke-/Enkemannpensjon	Menn	17 576 844	2,44 %	8 875 543	2,32 %	8 701 301	2,58 %
	Kvinner	18 387 912	2,55 %	8 330 311	2,18 %	10 057 601	2,98 %
	Totalt	35 964 756	4,99 %	17 205 853	4,50 %	18 758 903	5,56 %
Barnepensjon	Menn	855 960	0,12 %	-17 228	0,00 %	873 188	0,26 %
	Kvinner	733 476	0,10 %	74 870	0,02 %	658 606	0,20 %
	Totalt	1 589 436	0,22 %	57 642	0,02 %	1 531 794	0,45 %
Alle pensjonister	Menn	111 504 384	15,48 %	63 599 101	16,62 %	47 905 283	14,19 %
	Kvinner	608 795 604	84,52 %	319 082 362	83,38 %	289 713 242	85,81 %
	Totalt	720 299 988	100,00 %	382 681 463	100,00 %	337 618 525	100,00 %

Tabellen viser hvor mye som ble utbetalt i 2019 fordelt på de ulike pensjonstypene og spesifisert for kjønn. Beløpene er i kroner. Bruttobeløpet viser det samlede beløpet som utbetales i sum fra folketrygden og apotekordningen. Nettobeløpet viser apotekordningens andel.

Pensjonsordningen for apotekvirksomhet

Web: spk.no/apotekordningen

Telefon: 22 24 15 70

Postboks 10 Skøyen, 0212 Oslo

iStock by Getty Images (s. 1, 2, 3, 7, 11, 23, 26, 31, 35)

Det tas forbehold om trykkfeil.